

# הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

*Dirshu*  
דרשו ד' ועוזו  
קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי א' תמוז תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קט.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תצ"ג עד סעיף ג'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק כ"ח עד פרק כ"ט.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה ד עד פרק ה משנה ו



להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: [dirsuh@dirsuh.co.il](mailto:dirsuh@dirsuh.co.il)

מה פשר הכינוי 'כוביד 19'? – גילוי מסעיר מעולם האמת | מדהים: ילד בן 9 החליט לערוך 'סיום' מדי שנה בח' בסיון, ורק כעבור שנים גילה מדוע | 'תרפיה בנתינה' – השיטה היהודית העתיקה | חשבון הנפש היומי של אשת החסד המופלאה מירושלים | 1917

## פרשת השבוע

כמה זמן הוא שיעור ביטול תורה? – שאל פעם  
הגאון רבי יצחק דרזי בעל ה'שבות יצחק' את מרן  
הגרי"ש אלישיב זצוק"ל. מרן לא השיב לו. הגר"י  
דרזי שאל פעם נוספת, ומרן עדיין לא השיב...



## "זאת חקת התורה"

שכן גיסי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א מבאר בארחות יושר פרק ב' בשם הגר"א, שלכן כתבה המשנה באבות פרק ו' משנה ו' שאחד הקנינים שהתורה נקנית בהם הוא במיעוט שיחה, ולא כתבה המשנה 'בלא שיחה' כלל, כי אין הכוונה שהלומד לא ידבר כלל, אלא הכוונה היא להיפך, והיינו, שהמשנה באה לחייב את לומדי התורה ב'מיעוט שיחה', כי אם ילמד האדם שעות ארוכות ללא הפסק כלל תתבלבל עליו דעתו, ועל כן כדי להעמיד את גרסתו על מקומה צריך הוא מזמן לזמן לשוחח מעט עם חברו. כך גם מפרש ה'תפארת ישראל' שם.

אמנם, מיעוט השיחה נצרך לאדם רק כאשר הוא חש עייפות או חולשה מחמת הלימוד והוא משוחח כמה דקות כדי להירגע ולהחליף כוחות. אבל השאלה 'מה יהיה' איננה כדי להירגע, אלא באה לעולם כתוצאה מדאגה נוכח המצב, וזה - קבע רבינו מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל - ביטול תורה גמור, שהרי לשואל אין אפשרות לפעול מול השלטונות, ואם כן כל הדאגה מיותרת, וזה הוא ביטול תורה.

(ברכי נפשי)

כמה זמן הוא שיעור 'ביטול תורה'? שאל פעם הגאון רבי יצחק דרזי בעל ה'שבות יצחק' את רבינו מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל. מרן לא השיב לו. הגר"י דרזי שאל פעם נוספת, ומרן עדיין לא השיב.

ללא קשר לשאלה הנ"ל, התעוררה לאחר זמן אצל הרב דרזי שאלה נוספת. באותם ימים היה קיים חשש שהשלטונות יגזרו גזירות נגד התורה והישיבות, והוא נכנס אל מרן הגרי"ש ושאלו בדאגה "מה יהיה?"

נעדר רבינו מרן זצוק"ל ממקומו ואמר: "הינך זוכר שלפני זמן מה שאלת אותי מה השיעור של ביטול תורה? אם כן אענה לך: פרק הזמן שאתה שואל אותי עתה 'מה יהיה' - הוא-הוא השיעור של ביטול תורה".

הגאון הגדול ר"י זילברשטיין שליט"א הסביר את הדברים כך: אמנם מרן הגרי"ש זצוק"ל היה דבוק כל כולו בתורה, עד שאמר פעם לתלמידיו ששיעור היסח הדעת מהתורה הוא כהרף עין, שנאמר (משלי פרק כ"ג פסוק ה') התעיף עיניך בו ואיננו.

אבל בתשובתו להגר"י דרזי יש עומק גדול.



## ביום כ"ז בניסן נפטר מנגיף הקורונה יהודי מארה"ב בשם הרב קהלני. לאחר ההלוויה הוא בא אל בנו בחלום, ואמר לו דברים מבהילים: "דע לך, שמגפת הקורונה באה בעוון הדיבורים בבתי הכנסת"

סיפור מדהים שחשף הרה"ג ר' שלמה לוינשטיין שליט"א בשיעורו השבועי

האב ממשיך בחלומו ואומר לו, שאם ירצה לדעת למה ואיך הוא קיבל רשות לבוא אליו ולגלות לו את זה, הסיבה היא - אמר האב - "כי אני נזהרתי בכל כוחי שלא לדבר בבית הכנסת בכל ימי חיי".

האב אמר גם כי לכן קוראים למגפה הזאת 'כוביד 19', 'כוביד' - בגלל הכבוד שלא נותנים לבתי הכנסת ומזלזלים שם ומדברים שם דיבורי חול.

הפלא הוא שדבר החלום ארע באותו שבוע שקוראים בו את פרשת קדושים, ששם כתוב בפרק י"ט: "ומקדשי תיראו אני ה'", ובוודאי שאין סימן גדול יותר מזה, סיים הרב לוינשטיין שליט"א.

בשיעורו השבועי לפני כשבוע של מגיד המישרים הרב שלמה לוינשטיין שליט"א, הוא התייחס לנגיף הקורונה שפגע במאות יהודים חרדים לדבר השם, רבנים ואדמו"רים וראשי ישיבות ברחבי העולם.

הגר"ש סיפר בשיעורו סיפור מפעים, שממנו יתכן שנבין על מה ולמה באה הצרה והמגפה הנוראה הזאת על עם ישראל. וכך סיפר הרב לוינשטיין:

באמריקה ביום כ"ז בניסן נפטר מנגיף הקורונה יהודי בשם הרב קהלני. לאחר ההלוויה הוא בא אל הבן שלו בחלום, ואמר לו דברים מבהילים: "תדע לך, שמגפת הקורונה באה בעוון הדיבורים בבתי הכנסת".

**קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)**

## מכיוון שלא זכרתי את שם אביו של זקני, עליתי לביתי, שם היה לי ספר שהוציא בן משפחה אשר בראשו הקדשות לכל אבות המשפחה. לתדהמתי הרבה, גיליתי שם את הכיתוב הבא...



ילד בן 9 מחליט לערוך סיום מסכת מדי שנה בתאריך ח' בסיון, ורק כעבור שנים מגלה את הסיבה האמתית לכך... | סיפור מיוחד של השגחה פרטית

שנה, גמלה בלבי ההחלטה, כי לאות הודיה להשי"ת על הנס ופלא שעשה עמי בהצלחת הניתוח, אערוך מידי שנה סיום מסכת ב'יום השנה' לניתוח, ח' בסיון. ואכן בשנה הראשונה ערכתי סיום על מסכת מן המשנה, ולשנה אחרת כבר על מסכת גמרא, וכך התמדתי ושילמתי נדרי מידי שנה ושנה.

ככל שהתקדמו השנים, חשתי אי נעימות גוברת בעריכת הסיום. הרי כל עצמו של הסיום הוא להודות לה' על חסדו, ומתוקף כך מחויב לספר על כך למשתתפים, אך אז, כאשר הם שומעים את החסד העצום, הם מאוד מתפלאים. לכל אדם שני קרוב משפחה

בהיותי נער עול ימים כבן ט' שנים קרה המקרה, ובאסרו חג שבועות חשתי כאבים עזים בבטני. עד מהרה התברר כי מדובר בדלקת התוספתן, אפנדיציט בלע"ז, והוחשתי לבית החולים לניתוח דחוף להוצאת הנגע. זכורני את ההתרגשות שאחזה בי לשמע דברי הרופא שעלי לעבור ניתוח. ניתוח היה נשמע לי משהו גדול ומפחיד מעולמם של הספרים. "ניתוח? אמיתי? לי?!". כבר דמיינתי את התרגשות החברים וכו'.

ב"ה הניתוח עבר בשלום ובהצלחה רבה, ואחריו תקופת ההתאוששות עם הרבה 'צומי' מן החברים כי ה' הטובה. כעבור

המקומי, אך עד אז שכחתי שוב את שם אבי הסב. בכוונתי היה לבדוק זאת שוב בספר הנ"ל בשעות הצהריים בהן אני בבית, אך הדבר נשכח מליבי. לכן אפוא בשעות הערב יצרתי קשר טלפוני עם קרובי משפחתי על מנת לברר את השם. ראשית התקשרתי לדודי שליט"א, הידוע כבעל זיכרון יוצא דופן, ולשם שינוי הוא לא זכר, אלא יעץ לי להתקשר לסבתי תחי' לאויו"ש, לברר אצלה ובטח תשמח מאוד.

כן עשיתי. הסבתא תחי' שמעה בשמחה גדולה כי אני מתעתד לערוך סיום מסכת לעילוי נשמת סבה, אך הוסיפה עוד לבקשני, מאחר שביום זה חל גם יום השנה לאחותה נכדתו, מרת חנה בת ר' משה חיים פלברבאום ז"ל, אשר נפטרה בלא להשאיר זש"ק אחריה, ודאי תועיל הקדשת הסיום ויועיל הקדיש אף לעילוי נשמתה. הפלא ופלא! אם לא הוצרכתי להתקשר אליה, היינו, אם הייתי זוכר לבדוק בספר את שם סבי, או אם הדוד שליט"א היה זוכרו, לא הייתה נזכרת הדודה ז"ל. ומי יודע אם לא התגלגל כל המעשה של הניתוח, הסיום, היארצייט ושכחת השם, רק בשביל ליזכות לאותה נשמה גלמודה. וה' חפץ ליזכות את ישראל בחייהם ובמותם.



אף עצם היות יום ח' בסיון היארצייט של הסבא ר' אברהם מרדכי זצ"ל, אף הוא כרוך בסיפור של 'סיום'!

בימי האימים של מלחמת העולם השנייה, כאשר גם הונגריה כבר החלה ליכבש לפני חילות הגרמנים ימ"ש, ובעיר קאסאן נסתגרו היהודים בגטו בהמתנה ל'אקציה' הנוראית, וביניהם סבי זצ"ל ה' יקום דמו, היה שם שוטר הונגרי בכיר אשר היה לו חוב הכרת הטוב לסבי, בעקבות מעשה שהיה שפעל לו סבי ישועה אצל האדמו"ר מקאסאן עבור בנו שהיה בסכנה גדולה. וכהכרת הטוב בא לסבי לעדכנו, כי למחר תתרחש האקציה.

וסיפר עד הראיה, אחד האודים המוצלים, כי בשמוע סבי זאת, התחנן מאוד לאותו שוטר שידאג לדחות את האקציה במספר ימים. וב"ה חפץ ה' בידו הצליח. וכאן היה אותו העד תמה, מה ראה סבי להרוויח מדחייה זו.

אכן השלמת העניין התבהרה מפי עד אחר, שסיפר כי פגש את סבנו זצ"ל בגטו, ביום האחרון ממש, ובת שחוק על פניו. היה נראה כמנותק מן המתרחש. שאלו: "ר' אברהם מרדכי, מה לך שמח כל-כך?" וענה לו הסבא זצ"ל בחדווה: "הן עתה סיימתי את הש"ס בפעם הרביעית בעיון!" הנה, כנראה לכן רצה כל כך לדחות את מועד האקציה. רצה להספיק להשלים את הש"ס.



יהיו הדברים להרבות כבוד שמים, ולעילוי נשמת הר' אברהם מרדכי ב"ר שמואל יהודה, ונכדתו חנה בת ר' משה חיים, תנצב"ה. (מכתבו של בעל המעשה הרב יצחק פריד, פורסם ב'אספקלריא')

מדרגה ראשונה שעבר את ניתוח האפנדיציט, ניתוח פשוט ומצוי מאוד. ואם כן, מהי ההתרגשות המיוחדת? מאיך גיסא, לא היתה נוחה דעתי לחדול מעריכת הסיום, דבר שהתמדתי בו כל כך. וכי נאמר להשי"ת - "רבש"ע, בסוף הנס שלך לא גדול כל כך?" ודאי שאם היה סיפק בידינו להודות לה' על כל חסדיו שעושה עמנו בכל יום, היינו מוסיפים כהנה וכהנה.

המשכתי במבוכה לערוך את הסיום דבר שנה בשנה בעקשנות לא לגמרי מובנת, עד לשנה האחרונה - בה התווסף מימד חדש לסיפור.



סב היה לי, סב סבתי, איש יהודי בארץ הגר ושמר רבי אברהם מרדכי פלברבאום. היה מתגורר בקאסאן העיר, עיר גדולה לאלוקים, והיה מנכבדיה ומפני קהלה, 'כלי קודש' - בעל תפילה, שו"ב ומורה הוראה. היה מקורב וחביב מאוד אצל אדמו"ר בית קאסאן ואיש סודם לכל עניין שבקדושה. נלקח לבית עולמו בסערת החורבן הגדול באירופה, הי"ד. בידי המשפחה נשתמרו רסיסי הוד ותיאורים מפי שרידי העיר והמשפחה על דמותו הגדולה, על סדר חייו ועל שלל מעלותיו, לצד ביטויים מפעמים עליו מצד אדמו"ר קאסאן. אני, כנכד נכדו, גדלתי וספגתי לתוכי את הסיפורים והתיאורים הנ"ל, והתעוררה בי תחושת ההערצה והחיבור לדמותו.

בחורף אשתקד נערכה בעירי מגבית כלשהי אשר נטלתי בה חלק, ושאלוני מנהלי המגבית האם ברצוני להקדיש תרומתי להנצחת אי מי. חשבתי שאולי הגיע הזמן להנציח לעילוי נשמת סבי הנ"ל נבג"מ (שלא כדרך העולם שאדם זוכר את אבותיו ואבות אבותיו מן הדור האחרון בלבד, ובשבילם מנסה לפעול בכל הזדמנות). אך מכיוון שלא זכרתי את שם אביו, עליתי לביתי, שם היה לי ספר שהוציא בן דוד למשפחת פלברבאום, אשר בראשו הקדשות לכל אבות המשפחה, ובו בדקתי את שם הסבא זצ"ל.

לתדהמתי הרבה, אני מגלה שם את הכיתוב הבא: "לזכרון עולם בהיכל ה' וכו' מוה"ר אברהם מרדכי בן מוה"ר שמואל יהודה הי"ד, נעקה"ש ח' סיון תש"ד". ח' סיון, יום הניתוח ז"ל! הדבר הכה אותי בהלם וגרם לי להתרגשות רבה לגלות בדיוק כאשר אני מתעורר לפעול לטובת נשמתו, שכל שנה ביום פטירתו אני עורך סיום מסכת בלא נודע ובהתעקשות תמוהה. ובוודאי שמועיל לעילוי נשמתו, ולכל הפחות כשאר מצוות ומעשים טובים שמקיימים יוצאי חלציו. כמובן שמעתה גמרתי אומר שזכור אזכרנו בשעת הסיום, שיועיל גם כן לטובת נשמתו.



אך בזה לא תם המעשה. כאמור, גיליתי את דבר היות יום ח' בסיון היארצייט של סבי זצ"ל, בחודש טבת תשע"ט. לאחר כמחצית השנה, בחודש סיון, התכוננתי לערוך את סיום המסכת בליל היארצייט בשטיבל

# סיפר בנו של הרב וואזנר זצ"ל, כי כאשר אושפז אביו בבית חולים לאחר התקף לב והוא הגיע לבקרו, ברך עליו 'שהחיינו' בלא שם ומלכות. לתמיהתו של הרב על מה ולמה מברך עליו בנו, השיב..



## הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א על מסירות נפש לתורה

### נס הצלת בנו

בינתיים נולד ילדם השני בארץ, כאשר בנם הגדול, כאמור, נותר בחו"ל אצל חמיו וחמותו. המלחמה פרצה, ובמשך שש שנים הם לא ידעו מה עלה בגורל בנם. השמועות שהגיעו מעבר לים ספרו על הרג המוני יהודים, והדאגה היתה רבה. כל אותה עת הרגיעו הרב דושינסקי והבטיח, כי בעזרת ה' יראה את בנו בריא ושלם ויגדלו לתורה. זו היתה הבטחה מפלאה, וכי מי יוכל להציל פעוט יהודי, בעת שמיליוני יהודים נטבחים!?

אך כפי שהבטיח הרב דושינסקי, כך אכן היה. בניסים גלויים הצליח הילד לשרוד את ימי השואה הנוראים. הסב מסר אותו ואת בן דודו לידי גויה הונגריה, ושלם לה הון עתק, תוך שהוא מבטיח לה שאם הילד ינצל, ישלם לה סכום כסף נוסף. אותה גויה זו היתה מחסידות אמות העולם. והיא שמרה על שני הילדים במסירות נפש, כל אימת ששמעה שהקלגסים הארורים מחפשים אחרי יהודים, החליפה מקום מחבוא.

פעם אחת הלשינו השכנים הארורים שהיא מחביאה ילדים יהודיים, והקלגסים הגיעו אליה. היא הכחישה בכל תוקף, ואז לקחו את בעלה ואיימו עליה, שאם לא תגלה היכן הילדים, הם יהרגו את בעלה. הגויה המשיכה להכחיש, והארורים ירו בו למות. עד כדי כך היתה גדולה מסירותה למען הילדים!

בגמר המלחמה, נותרו הילדים בריאים ושלמים. כאשר החלו להגיע רשימות הנצולים, גילה הרב וואזנר כי בנו נכלל ברשימות, והוא נמצא בלונדון. כך התקיימה הבטחתו של הרב דושינסקי, והבן הגיע אל הוריו בריא ושלם.

(חלק מתוך מאמר שיופיע בגליון 'לקראת שבת' ביום ה' - מתוך הספר 'משכני אחריו')

...כך הגיע הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל לירושלים, שם החל הרב לחפש ישיבה או כולל, וגם מקום מגורים. כסף לא היה להם, ואשתו הצדקת, שהיתה בת עשירים והורגלה מילדותה לחיי תפנוקים, הסכימה להסתובב בין הבתים ולבדוק היכן מחפשים עוזרת לנקיון ולכבוס בגדים, כך תוכל להשתכר מעט למחיתם, ובלבד שבעלה יוכל לשבת וללמד.

כבר ביום הראשון שהגיעו לירושלים, אסף הרב חבורת אברכים ומסר להם שיעור בהלכה. לאחר מכן הוא הצטרף לכולל שלמדו בו באותה עת כמה מגדולי הדור, כמו גאון ישראל הגר"ז אויערבך זצ"ל ועוד. העוני היה כה גדול, עד שהוא בקש שיממנו לו את דמי הנסיעה לכולל, תוך שהוא מבטיח שגם בשעת הנסיעה יעסוק בתורה ללא הפסקה.

אי אפשר לתאר את עמל התורה שלו באותם ימים, כאשר הוא בעוני ובחוסר כל. הוא היה גר סמוך למרא דארעא דישראל, הגאון מהרי"ץ דושינסקי רב העדה החרדית בירושלים, והיה רגיל לדבר עמו בלימוד. סיפר הרב דושינסקי, כי בכל עת שהסתכל לעבר חלונו של הרב וואזנר, היה רואהו יושב ועוסק בתורה, עד שלא ידע אימתי הוא הולך לישן.

ספר בנו של הרב וואזנר זצ"ל, כי כאשר אושפז אביו בבית חולים לאחר התקף לב והוא הגיע לבקרו, ברך עליו 'שהחיינו' בלא שם ומלכות. לתמיהתו של הרב על מה ולמה מברך עליו בנו, השיב הבן, כי לראשונה בחייו הוא רואה את אביו בבגדי לילה! תמיד כשהלך לישון הוא ראה את האב לבוש בבגדי הרגילים ולומד, וגם כאשר קם בבוקר ראה את אביו לומד, כך שמעולם לא ראה אותו בבגד שינה!



**077-2222-666 או \*4992**



**קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת**

# כך התנהלה השיחה בת 8 השעות. כשהגרא"י מציין בעל פה 'סעיפים קטנים' של 'פרי מגדים' מכל סימני 'יורה דעה', ש"ך וט"ז ופתחי תשובה, והכל בחיך גדול ומלבב, כשהפגישה נקטעת עשרות פעמים, בשיחות עם משגיחי כשרות מכל רחבי העולם



הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

ישב רגוע ושלו, כמיטב הנינוחות האופיינית והמלבבת שלו. ישבתי מול מחשב נייד וגם הוא ישב מול מחשבו הנייד וכך עברנו 'תשובה' אחר 'תשובה', כשאני שואל על כל המקומות לבירור שסימנתי מראש. "יש ש"ך נגד זה", אני אומר לו והוא משיב: "אתה מתכוין לש"ך סימן י"ב סעיף קטן ד'? אבל הפרי מגדים מסביר שם ש...".

כך התנהלה השיחה בת 8 השעות. כשהגרא"י מציין בעל פה 'סעיפים קטנים' של 'פרי מגדים' מכל סימני 'יורה דעה', ש"ך וט"ז ופתחי תשובה, והכל בחיך גדול ומלבב, כשהפגישה נקטעת עשרות פעמים, בשיחות עם משגיחי כשרות מכל רחבי העולם. הוא ענה בלשון הקודש, אידיש, אנגלית, צרפתית וקצת גרמנית. לא הבנתי את השיחות הללו, אך ניכר היה שהוא משיב בהחלטיות ובחדות, בנעימות וברגישות, ומיד שב ל'תשובות' שלו....

במרצת השנים התכתבתי איתו עשרות פעמים בנושאים הלכתיים רבים, רובם בענייני כשרות, כשתמיד הוא משיב בסברא ישרה ובשום שכל, בצירוף המון ידע מקצועי מקיף. בעבר עסקתי בשאלה מעניינת. אברך יר"ש יקר המשמש כמשגיח כשרות, שחפץ להשתלם ביינות, להכרת טעמי היינות השונים, טיבם וטבעם. ונפשו בשאלתו האם מותר לו לטעום יין כשר מכוסות שמגישים לו מחללי שבת בפרהסיא. והטעימה נעשית ע"י נגיעה בלשון, או מעט גירגור בפה, (כמו שמגרורים בפה את משחת השינים, מלחי אל לחי, כדבריו) ובסופו פולט הוא את היין החוצה מפיו. דנתי בנושא בהרחבה ושוחחתי על כך עם כמה וכמה תלמידי חכמים מופלגים ולא הגענו לכלל הכרעה. אז העברתי את השאלה להגרא"י וועסטהיים זצ"ל, ששהה אז בסין הרחוקה. הוא פשוט הצביע על רמ"א מפורש בסימן קכ"ד וש"ך מפורש בסימן קכ"ה, והשאלה נפתרה....

ולנקודה עדינה נוספת: עורכים תורניים העורכים ספרים למכונני ספרים מסודרים, מקבלים את משכורתם בקביעות, ביום קבוע בימי החודש. אך עורכים העורכים ספרים לאנשים פרטיים, מכירים, לצערם, את תופעת ה'לך-ושוב'. וגם כשמשלמים, הם מקבלים צ'קים דחויים לעוד חודשיים....

ישנו יהודי מבוגר מבית וגן בירושלים, כשבכל ראש חודש היה מגיע לביתי, משלם ומקבל חשבונית, עד שהסברתי לו שאין צורך שיהודי במרומי גילו יטרח ויגיע עד אלעד ברכבו כדי לשלם. ניתן להעביר 'העברה בנקאית' חוקית ומסודרת ולקבל חשבונית

שמעתי פעם משפט נכון. כשאדם מסתכל על השואה הנוראה, בה נרצחו למעלה מ-6,000,000 יהודים הי"ד, הרי קשה לתפוס בשכל האנושי את גודל הטרגדיה. שש מליון הוא מספר למעלה מתפיסתנו.

לשם כך צריך להתמקד בסיפור אנושי אחד, לשמוע או לקרוא אותו מתחילה ועד סוף, לצעוד עם אותו יהודי בגטאות, במחנות ההשמדה, במכסת היסורים הנוראה, בעבודות הכפייה ובעינויים, עד הסוף המר, ומשם להמשיך לקורותיו האיומים של היהודי הבא. נכון לכתובת השורות, נפטרו ממגיפת הקורונה מאות אנשים ונשים בארצנו הקדושה ורבות אלפי איש ברחבי העולם, ביניהם מאות יהודים בארה"ב ובאירופה. אני מכיר יהודי אחד מנפטרי המחלה הארורה, הגאון רבי אשר יעקב וועסטהיים זצ"ל.

את שמו של הגרא"י זצ"ל שמעתי בתחילה, כמו כולם, מחותמת ההכשר של 'איגוד הרבנים' שבראשו עמד, או כלשון העם: 'מאנצ'סט'ר', המתנוססת על מאות מוצרים. לימים פנה אלי רבי אהרן חסקל, מומחה כשרות הנע ונד מארץ לארץ ומפקח על מפעלי ענק והציע לי: "לר' אשר יש אלפי נושאים הלכתיים ותורניים שכתב במרוצת השנים, מ'שטיקלאך תורה' ועד מאות 'תשובות' בנושאי שחיטה וכשרות. הוא טס ממקום למקום בעולם, ממפעל למפעל, ואין לו זמן לסדר את כתביו. צריך מישהו שייקח על עצמו את המשימה. אתה הרי עורך תורני. אתה מוכן?" קיבלתי עשרות 'תיקיות' עם אלפי עמודים, נושאים בכל חלקי ה'שולחן ערוך', 'תשובות' באורח חיים, ויורה דעה, חושן משפט ואבן העזר. קונטרסים על ענייני תפילה, קדיש וקדושה, הלכות יו"ד ח"ב עם פסקי הלכות רבים ממורו ורבו בעל ה'מנחת יצחק' זצוק"ל (שכיהן בשעתו כראש 'כולל הרבנים' במאנצ'סט'ר, בו למד הגרא"י וועסטהיים והוסמך לרבנות ע"י ה'מנחת יצחק' זצוק"ל), רשימות הערות והארות על חמשה חומשי תורה, חידושי סוגיות וקבצי שיחות ודרשות שנשא בבתי מדרשו במאנצ'סט'ר. סידרתי וערכתי במשך כמה שנים את כתביו, כשבכל שאלה ותהייה, אני מפנה אליו את הדברים והוא משיב לי, דן ומפלפל, מכריע ופושט ספיקות.

לפעמים, כשהגרא"י זצ"ל הגיע לארץ, ישבנו לפגישה פנים אל פנים, כדי ללבן את השאלות שהתעוררו. בצום י"ז בתמוז אחד, לפני מספר שנים, התיישבנו לפגישה משעות הבוקר ועד כשעה לפני שקיעת החמה, אז פרשנו לתפילת מנחה. הרב וועסטהיים

בשיחת טלפון או לחיצת כפתור...

כך גם נהג הגרא"י וועסטהיים זצ"ל. כשקיבל הודעה על מספר שעות העריכה, לא משנה היכן שהה באותו רגע, בסינגפור או בסין, במפעל בדרום אמריקה או ביקב בספרד, ההעברה הייתה מתבצעת מיד, כדי לקיים מצוות עשה של 'ביומו תתן שכרו', בצירוף מחמאות ומילים מלבבות. אחד האנשים העוסקים ביותר בתבל, מצא תמיד זמן להנעים, לפרגן ולהאהיב שם שמים.

הגרא"י זצ"ל נפטר בשיא פריחתו, ללא שזכה לראות את ספריו יוצאים לאור עולם. נגיף הקורונה היה שליח ההשגחה, ללא 'מחלות רקע' מסובכות או גיל מבוגר יחסית. והנה דוגמה אחת, מיני מאות, של תוצאות המחלה הנוראה שהקב"ה הביא בפתע פתאום, כשכמעט לכל אחד מאיתנו ישנו מכר, קרוב או ידיד, שלקה, לא עלינו, בוירוס הקטלני.

--- "בעוון עינוי הדין ועיוות הדין וקלקול הדין וביטול תורה חרב וביזה רבה, ודבר ובצורת בא... בעוון שבועת שוא ושבועת שקר וחילול השם וחילול שבת - חיה רעה רבה, ובהמה כלה, ובני אדם מתמעטין, והדרכים משתוממין... בעוון נבלות פה צרות רבות, וגזירות קשות מתחדשות, ובחורי שונאי ישראל מתים, יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין". זאת היא גמרא ערוכה במסכת שבת

(לג, א-ב), כאשר רשב"י זיע"א תולה את רוב המחלות והאסונות בעוון ביטול תורה. ואנחנו? אנחנו קצת התרגלנו לקורונה.

הווי שלם של הומור ובדיחות טפלות אופף אותנו, ויכוחים שכונתיים על זמני תפילות המרפסות ועיסוק בחדשות השעה. חושינו התקהו למול רשימת הנפטרים המטפסת ועולה, ואם הנתונים משוייכים ל'עקומה הנורמלית', כמו נפטרים ישישים או בעלי 'מחלות רקע קודמות', יש מאיתנו שנרגעים. "וְהָיָה בְּשִׁמְעוֹ אֶת דְּבַרֵי הָאֱלֹהִים הַזֹּאת וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהִי לִי כִּי בְּשִׁרְרוֹת לִבִּי אֵלַךְ".

והרמב"ם פוסק קובע לנו, הלכה למעשה: "מצות עשה מהתורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הצבור". והוא ממשיך ומזהיר אותנו: "אבל אם לא יזעקו ולא יריעו, אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרות, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות".

בכל יום ויום מביא 'יתד נאמן' את דברי החיזוק וחשבון הנפש שקבעו ועוררו זקני ומאורי הדור שליט"א. צריך רק לקרוא, לפתוח את הלב והנשמה וליישם בפועל, ורופא כל בשר יפליא לעשות!!

על דא ועל הא

**להשיג אורז בירושלים בימי מלחמת העולם הראשונה, היתה משימה קשה יותר מאשר המצאת תרופה לקורונה בימינו... אבל הבת לא ויתרה. לאחר מאמצים הצליחה להשיג כוס אחת של אורז. היא הגישה לאמה החולה את הצלחת, אבל...**



### חשבון הנפש היומי של אשת החסד המופלאה מירושלים

באותו רגע נכנס אורח הביתה. דחתה החולה את הארוחה, עד שהאורח יסיים את הביקור. משסיים צץ לו עיכוב חדש, ושוב נדחתה האכילה.



בדיוק כאשר הוסרו סוף-סוף כל המעכבים, הבחינה החולה דרך החלון באדם מזה-רעב שעקב חולשתו משרך את רגליו בקושי ומדדה על מקל. אוי! עוד רגע קט הוא יפול ויתמוטט. "רוצו מהר", מצווה החולה על בני משפחתה, "ותנו לאיש הזה את האורז! זה הרי המזון היחיד שמותר לבוא לפיו של מי שמזה ימים לא טעם מזון" [האורז קל לעיכול, מאכלים כבדים מסוכנים למי שנתון ברעב ממושך].

והחולה ממשיכה: "ברור לי שכל העיכובים שהתרחשו פה עם האורז, לא הגיעו אלא כדי שניתן את האורז לאיש הזה ונציל את נפשו". הבת ממחרת לקיים את צו אמה, אלא שהאיש מסרב לגעת באוצר. "די קינדער! די קינדער! [-הילדים], גם הם רעבים, אני

"אורז", פסק הרופא. "התרופה היא אורז".

נשמע פשוט... בשביל תרופה שכזו לא צריך אפילו ללכת לבית מרקחת. בוודאי שאין צורך להתחנן למשרד הבריאות שיכניסו זאת ל'סל התרופות'... שולחים ילד למכולת הכי קרובה, קונים קילו אורז וחסל. אבל הימים - ימי מלחמת העולם הראשונה. והמקום - ירושלים. דומה שיותר קל להמציא בימינו תרופה לקורונה, מאשר להשיג אורז בירושלים בתקופת רעב זו.

לא נאריך בתיאורים עצובים, אך בתקופה זו נפטרו ילדים ומבוגרים מרעב. לא רק ממחלות, אלא כפשוטו - מרעב. כמעט כל משפחה ירושלמית שורשית, יכולה לציין שמות של קרובנות שהסתלקו בתקופה קשה זו. אז איך משיגים לעת הזו אורז!?

הבת של החולה לא תיתן לה לגווע. יצאה בריצה, כדי להשיג את התרופה עבור אמה שלקתה במחלת-מעיים. לאחר מאמצים מרובים הצליחה להשיג כוס אחד של אורז - וגם זה בהלוואה בלבד. הביאה את האורז הביתה, בררה ובישלה אותו בלב שמח והגישה לאמא את הצלחת. סליחה, את התרופה.

אשמור את האורז עבורם!

"תאכל אתה את האורז", מצווה עליו הבת, "ולילדים כבר נדאג למזון אחר". וכך, במשך שעה שלימה, יושב האיש על המדרגות. צלחת האורז נתונה בידי הרועדות, והוא אוכל לאט לאט עד שנפשו חוזרת אליו. הוא לא פוסק מלהודות, ובמשך שנים רבות שזכה לחיות אחרי המלחמה תמיד אמר: "חיי וחיי משפחתי נזקפים לזכותה של משפחת מנדלבוים!"

ואמרה: "אבא! עכשיו אתה יכול לתת צדקה!"

לימים סיפרה, שהיום בו הניחה את הכסף במגרה של אבא, ואפשרה לו לתת צדקה - דבר שכל כך היה חסר לו - היה היום המאושר בחייה.



קראו לה לילדה פערל אסתר אפשטיין (לימים מנדלבוים). כאשר גדלה למדה לסרוג גרביים באמצעות מכונה. עם עלות המשפחה לארץ-ישראל הביאה איתה את המכונה ולימדה נשים כיצד לסרוג, וכך החייתה נפשות רבות.

ברגע של גילוי-לב, לעת זקנתה, אמרה לבתה: "בכל לילה מימי חיי, לפני שהלכתי לישון, הייתי עורכת עם עצמי חשבון-נפש: האם עשיתי היום איזו טובה לזולת, או שחלילה דאגתי רק לעצמי?"...

"רואה את? הצביעה על החתולים שפיזו ליד פחי האשפה, לדאוג לעצמו יכול גם חתול - אבל אדם צריך לדאוג גם לזולתו!" (איש לרעהו קורח תש"פ, מתוך 'היא תהלה' - חוברת לע"ג הרבנית ביילא רחל קוק ע"ה)



כדי להבין את השורשים של מעשה-החסד הבלתי נתפס, יש לחזור לאחור:

"אולי אתם רוצים לקנות סוכר? ... ואולי רוטל קמח?..." הייתה זו ילדה אמיצה, בת תשע שנים בלבד. היא קמה בוקר אחד והחליטה לפתוח "חנות". אך כסף מנלן? ניגשה אל השכנה וביקשה ללוות סכום לא גדול. עם הכסף רכשה מוצרים, אותם מכרה הלאה. כך המשיכה בתפקיד עד שנותרו בידה רווחים. ברגע שזה קרה הניחה את הכסף במגירה של אביה, רבי נחום'קה,

על דא ועל הא

## הנער החל לגלות מידות טובות - סבלנות, תמיכה, התחשבות. בתחילה רק במסגרת הפעילות בבית החולים, אך בהמשך החלו הדברים להפציע גם במסגרת הלימודית. כולם התפלאו, מה זה היה לו לנער המופרע?...



הקסם המרפא של כח הנתינה | הרב יחיאל פליסקין

איך פותרים את הבעיה? הטפות מוסר לא יעזרו הרבה. הילדים כבר התעייפו כהוגן משיחות החוזרות על עצמן בנוסח: "אסור להיות אגואיסט, אתה צריך לחשוב גם על אחרים" וכו'. הפתרון האמיתי הוא: להפעיל אותם! להפוך אותם בפועל לנותנים.

אילו היה הדבר תלוי בי, יתכן והייתי מנהיג בכל הישיבות את 'שיטת קלם' שבה הבחורים הם שמנקים את בית המדרש, וגם את הפנימייה, ואולי אף מכינים ומגישים את האוכל, וכו'. דבר שהיה ללא ספק מגביר את תחושת האחריות של הבחורים, וכן מגביר בהם את מידת ה"נותן", במקום ה"מקבל".

ואם בישיבות רגילות אין זה מתאים, לכל הפחות יש להמליץ על כך לישיבות למתמודדים, ששם הרי הבחורים לא שקועים בלימוד כל היום, ואין שום סיבה שמישהו אחר יעשה במקומם את התחזוקה השוטפת של עצמם. מנסיון של מקומות שהנהיגו כן, הדבר תרם תרומה עצומה לאישיותם של הבחורים.

בתחום הביתי, ניתן להמליץ על שני ערוצים שיהפכו את הילדים ל'נותנים':

[א] שתפו את הילדים הרבה יותר בעבודות הבית. הכניסו אותם לעומק העניין, והטילו עליהם תפקידים גדולים בכמות ובאחריות.

הורים רבים מרגישים שהילדים שלהם אגואיסטים מדי, ולא מספיק חושבים על זולתם. מסתבר, שיש הרבה אמת בתחושת ההורים. אחת הבעיות בצורת העולם המודרני, היא שהילדים הפכו להיות 'מקבלים' ולא 'נותנים'. לעומת זאת, בדורות קודמים, ילדים כבר מגיל צעיר עבדו קשה עבור המשפחה, כמו הילד שעזר לאביו החלבן בעבודתו, או הבת שהלכה עם אמה ליום כביסה. הנתינה הזו עשתה את הילדים לבני אדם מאושרים, נחוצים, ומלאי סיפוק. ואילו כיום, כשכל השפע נשפך אל הילדים בחינם, והם 'עושים טובה' ומבצעים איזו עבודה פעם בשבוע, אין פלא שהם גדלים כאגואיסטים, ומפתחים בעיות שונות.

ה'מכתב מאליהו' מוכיח כי כח הנתינה הוא אחד הצרכים הבסיסיים ביותר של נפש האדם: "שהרי כל אדם יתאוה לבנים, כי ירגיש צורך והכרח שיהיה לו את אשר יאהבנו ויטיב לו. וכן הננו רואים בהולכים ערירים, אשר יכניסו יתומים לביתם והיו להם לבנים. וגם יש כאלה אשר יקרב אליהם כלב או שאר בעלי חיים, ויטיבו להם כאשר יעשו לבנים. הלא גם זה לאות, אשר שורש כח הנתינה טמון הוא בעומק נפש האדם" (מכתב מאליהו, ח"א, קונטרס החסד).

בתחילה נראה ג'וני מבוהל. המדריך הסביר לו כי עליו לתפור שלשה תפרים בכרית, אחר כך לתת לטומי לתפור שלשה תפרים, וחוזר חלילה. ג'וני החל בהיסוס ובאי-רצון, כשהוא מקפיד לשמור מרחק מהאיש. אולם לקראת סוף הפגישה כבר חייכו השניים זה לזה.

בשבוע שאחרי, ביקש ג'וני בהתלהבות לנסוע שוב. חמשה עשר פעמים נסע אליו, כשהם עובדים, משוחחים, ואף צוחקים יחד. ג'וני החל לגלות מידות טובות - סבלנות, תמיכה, התחשבות. בתחילה, רק בקרבתו של טומי, אך בהמשך החלו התכונות להפציע גם במסגרת הלימוד במוסד. כולם התפלאו, מה זה היה לו לג'וני המופרע?...

בפגישה האחרונה לשנת הלימודים, כאשר הגיעו לתפר האחרון, היה זה תורו של ג'וני לתפור, אולם הוא הושיט את הכרית לטומי, והכריז בחגיגות: 'התפר האחרון הוא שלך, זו היצירה שלך!'. ופניו של טומי האירו באור יקרות...

באותו ערב ניגש המדריך אל ג'וני, והחמיא לו מעומק לב על התנהגותו האצילית, ואף הוסיף ושאל ישירות: "מדוע הפעילות הזו השפיעה עליך כל כך לטובה?". וג'וני השיב בפשטות: "עד היום אף אחד לא היה צריך אותי, טומי הוא האדם הראשון שבאמת צריך אותי!".

הסיפור הזה ממחיש לנו בצורה חדה: כאשר נער מתנהג כאגואיסט, הסובל הראשון מכך הוא הנער עצמו. ואילו כאשר מידת הנתינה שלו באה על סיפוקה, הרי זה יוצר תיקון בנפש הנער, שבסופו של דבר כולם מרוויחים ממנו.

לתגובות: מכון שתולים - [walla.com@shtulim10](mailto:walla.com@shtulim10)

ככל שהילד יעשה יותר - הוא יגדל בסופו של דבר לילד יותר מאושר!

[ב] יש מקום לחשוב בצורה יצירתית - בפרט לגבי נערים שאינם מאה אחוז בתלם - כיצד ניתן לשתף אותם בעשייה למען הקהילה. אם זה במסגרת בית הכנסת, ארגוני חסד שכונתיים, וכד'.

ואמנם הורים רבים בציבור שלנו נרתעים מכל פעילות שהיא לילדיהם, והם היו מעדיפים שהילד לא ישתתף בשום פעילות שהוא לא מוכרח אליה. אבל אם נגדיל את הראש, ונבין שהצער ושברון הלב של נער שמרגיש מיותר, הוא דומה לשברון הלב של אנשים שלא זכו לילדים - אולי נבטל את הפחדים המיותרים שלנו, וכן נאפשר לילדים אלו לתרום, לתת, ועל ידי זה לבנות את עצמם.

המרוויח הראשון מהנתינה - הנותן!

הסיפור שנביא בזאת, הוא מעשה שהיה בארה"ב:

ג'וני, נער שלמד במוסד טיפולי, היה מפריע בשיעורים, פוגע בחבריו, ואף שולח ידיו בתגרות ידיים... צוות המוסד ניסה לעזור לו רבות, ללא הצלחה.

היתה במוסד תכנית 'ביקור חולים', במסגרתה נסעו התלמידים אחת בשבוע לבית חולים לחולי נפש, כל תלמיד קיבל חולה אחד, ועשה עמו מלאכות יד במשך כשעתיים. באחת הפעמים הצטרף ג'וני אל הנסיעה, אולי מתוך שיעמום. אולם החולה היחיד שהיה פנוי היה אחד המאושפזים הקשים, אדם כבן חמישים בשם טומי, נכה נפשית ומוגבל פיזית, בעל עודף משקל, 'טיקים' בפנים, ועוד. מחוסר ברירה הצמיד אליו המדריך את ג'וני.

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

## דבר לשון הרע שהתפרסם בעיר אחת - האם מותר לספרו בעיר אחרת?



### הצטרפו אלינו ללימוד היוזמי בספר חפץ חיים

עקב התפתחות אמצעי התקשורת החוצים ימים ויבשות, יש שכתבו (חלקת בנימין אות נה), שאין הדבר תלוי רק במקום שבו נאמרו הדברים, אלא בעיקר כלפי מי הדברים נוגעים. שישנם דברים המסעירים קבוצה מסוימת של אנשים הקשורה לאותו אדם שעליו נאמרו דברי הגנאי, שכלפיהם יש לתלות שכשנאמרו הדברים באפי תלתא, הדבר יתפרסם ביניהם אף אם גרים במקומות מרוחקים מהמקום בו נאמר הסיפור, ואילו אצל אנשים אחרים שאינם מגלים עניין בסיפור זה, לא יתפרסם הדבר כלל, ולהם יהיה אסור לספר אף שנאמר באפי תלתא [וכל דבר יש לדון לגופו].

בסעיף ו' (כלל ב מהלכות לשון הרע כותב ה'חפץ חיים', כי ההיתר לספר לשון הרע שנאמר בפני שלושה אנשים הוא רק באותה העיר, אך לא בעיר אחרת, אפילו ששיירות מצויות מזו לזו. ובהגהות באר מים חיים הוא מוסיף, כי אין זה כלל קבוע, אלא הדבר תלוי עד כמה הסיפור מרעיש את אזני הבריות, שישנם דברים הנשמעים אפילו מעיר לעיר, וישנם דברים שאינם נשמעים כל כך מפני שאינם חשובים ומעניינים כ"כ, שבודאי אינם נשמעים מעיר לעיר, ובדברים כאלו יתכן שאפילו באותה העיר אם היא עיר גדולה, אין הסיפור עומד להתגלות בחלקי העיר האחרים. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מוסיפים, כי בזמננו





שבת דף קט

## מי מזיק למי, הקדחת לדגים או הדגים לקדחת?

### "כל האוכלין אוכל אדם לרפואה בשבת"

סיפר הרה"ח ר' לייב'קה גלויברמן זצ"ל על האדמו"ר מקרלין זיע"א, הרה"צ רבי אברהם אלימלך הי"ד שנהרג בשואה, שבאחד מביקוריו בארץ הקודש, כאשר ערך את שולחנו בליל שבת בירושלים, אחד מן האורחים היה יהודי שלקה במחלת הקדחת ובא לבקש ברכה לרפואה, כיבדו האדמו"ר בשיריים מהדג שהוגש לפניו. אמר לו החולה שהרופא אסר עליו דגים משום שלקדחת לא טוב דגים, ולכן אינו יכול לאוכלם. ענה לו האדמו"ר: "מי אמר שדגים לא טוב לקדחת אולי קדחת לא טוב לדגים? אכול ותתרפא!" בירכו האדמו"ר.

הרמב"ם בפירוש המשניות וכן הרע"ב מפרשים שהותרה אכילת מאכלים אף שכוונת האוכל לרפואה, למרות שמעשי רפואה על פי רוב נאסרו בשבת. יש שדרשו את המשנה שכל מאכל של שבת הינו סגולה לרפואה, כי ענין גדול הוא אכילה של שבת, וכדברי האריז"ל שאכילה של שבת אינה ענין גשמי אלא ענין רוחני, וכתב הבן איש חי בספרו 'רב פעלים' (שו"ת ח"ג - או"ח סי' כב) צריך לכוון האדם בלבו בעונג שבת, שהוא מקיים מצות עשה מן התורה. וכן מובא בליקוטי מוהר"ן שאכילה של שבת כולה קודש, כולה אלוקות.

\* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

\* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

\* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

\* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

\* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' 4992\* או 077-2222-666

## אילו מאורעות קשים אירעו בימי ספירת העומר?



ההרואים ומבקשים את נקמת דמם - לפני תפילת מוסף של שבת. ומכיון שהפרעות אירעו בימי הספירה, וגם מחמת האבילות על תלמידי רבי עקיבא, אומרים את תפילת אב הרחמים בשבתות שבימי הספירה, אף כאשר יש חתן, או ברית מילה, בבית הכנסת; למרות שבדרך כלל מדלגים על תפילה זו במקרים אלו.

[שו"ע תצג, א, ולבוש ד; ביאורים ומוספים דרשו, 3]

בימי ספירת העומר נוהגים כל ישראל מנהגים שונים של אבילות על עשרות אלפי תלמידיו של רבי עקיבא. מנהגי אבילות אלו, נוהגים בישראל כבר מהתקופה שבה מתו תלמידי רבי עקיבא. ובימי ספירת העומר, אירעו גם הפרעות האימות ביהודי אירופה בתקופת הראשונים, אשר לזכרם הנהיגו חכמי אשכנז לומר את תפילת 'אב הרחמים' - שבה מזכירים את נשמות

## מה הם מנהגי האבילות הנהוגים בימי ספירת העומר?



אלו. וכמו כן, אין להסתפר; ומנהג זה מתייחס הן לתספורת הראש, הן לגילוח הזקן, והן לגילוח השיער במקומות האחרים שבגוף. ונחלקו הפוסקים אם מותר לספר את שער ראשם של ילדים קטנים; ואף לדעת האוסרים, מותר (מעיקר הדין) לערוך תספורת 'חלאקה' לילד שהגיע לגיל שלוש.

[שו"ע תצג, א-ב, ומשנ"ב ג; ביאורים ומוספים דרשו, 8, 9 ו-18]

מנהגי האבילות בימי ספירת העומר: אין לערוך נישואין; אין לערוך ריקודים, אף של אדם אחד, וכל שכן מעגל של מספר אנשים. וכן אין לשמוע כלי זמר, ואף מתוך הקלטה; ויש אומרים שאף שמיעת שירה בפה מתוך הקלטה חשובה ככלי זמר, אך יש חולקים. ויש האוסרים אף שירה (עליזה) בפה, אך יש מתירים. וריקודים ומחולות בסעודת מצוה, או לכבוד מצוה, כגון בעת הכנסת ספר תורה - מותרים, אך אין ראוי לקובעם מראש לימים

## האם מותר להסתפר בליל ל"ג בעומר?



במשך כל היום. אולם, לדעת הרמ"א, בל"ג בעומר נפסקה מיתתם של תלמידי רבי עקיבא לחלוטין, ולכן אסורים הנישואין והתספורת רק עד ל"ג בעומר בבוקר. ויש אומרים שמיתת התלמידים נפסקה לחלוטין כבר בל"ג בעומר, ולדעתם, התספורת מותרת כבר בליל ל"ג בעומר.

[שו"ע תצג, ב, משנ"ב ו-ח, ושעה"צ יב; ביאורים ומוספים דרשו, 22, וראה עוד שם]

כאמור, בימי ספירת העומר אסורים הנישואין והתספורת, כמנהג של אבילות על תלמידי רבי עקיבא שמתו בימים אלו. לדעת השולחן ערוך, מיתתם של תלמידי רבי עקיבא נמשכה עד ליום ל"ג בעומר, ואז פחתה בצורה משמעותית, אך נמשכה מעט עד ל"ד בעומר, ולכן אסורים הנישואין והתספורת עד ל"ד בעומר בבוקר, ובהגיע הבוקר הרי הם מותרים, משום שמקצת היום נדון ככולו, דהיינו, שנחשב הדבר כאילו נהגו את מנהגי האבילות

\* אדם שהחל לאכול סעודה ב'שביעי של פסח' לפני שקיעת החמה, והאריך בסעודתו עד לאחר צאת הכוכבים - לא יאכל חמץ עד לאחר הבדלה.  
\* בהבדלה של מוצאי יום טוב, אין מברכים על הנר, ולא על הבשמים. ובהבדלה של מוצאי שבת החל בליל יום טוב, מברכים על הנר, אך אין מברכים על הבשמים.  
\* מנהג ישראל מימות הראשונים, להתענות לאחר חג הפסח, בתחילת חודש אייר, ולאחר חג הסוכות, בתחילת חודש תשרי, שלושה ימים, שני וחמישי ושני. תעניות אלו מכונות בקיצור: 'בה"ב'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

## בצק שנילוש בשמן קנולה - האם הזכשר לקבל טומאה?



שהרי כולנו טמאים בטומאת מת, וה'חלה' המופרשת ממנו טמאה אף היא; אולם אם נילוש במשקה אחר, כגון בביצים, או בשמן קנולה, והחיטה והקמח לא באו במגע עם מים משעת הקצירה עד להפרשת החלה - ה'חלה' המופרשת מבצק זה טהורה. וראה עוד במקורות.

[משנ"ב תסב, כ; ביאורים ומוספים דרשו, 10]

'שבעה משקים', שראשי התיבות שלהם הם 'יד שחט דם'; והם: יין, דבש דבורים, שמן זית, חלב, טל, דם ומים - מכשירים מאכלים לטומאה; דהיינו, כל אוכל הראוי לקבל טומאת אוכלים, אינו נטמא אלא אם כן נרטב תחילה באחד משבעה משקים אלו. ולפיכך, בצק הנילוש באחד ממשקים אלו, או שהקמח בא עמו במגע קודם לכן, נטמא כבר במגעו הראשון עם יד האדם,

הלוח היומי

## א' בתמוז | רבי יצחק ב"ר יעקב קאנפנטון זצ"ל, גאון קסטיליה, בעל דרכי התלמוד



ביום זה בשנת ב' אלפים מ"ט, נימול אברהם אבינו ע"ה. (לפי מדרש שה"ש ועוד).  
ביום זה בתקופת גזירות קנ"א בספרד, החלו הפורעים הנוצרים ברציחתם באכזריות של יהודי סביליה הי"ד עקה"ש ושריפת בתי הכנסת שלהם ובהמשך עברו הפרעות לשאר ערי ספרד.

### יארצייט:

רכ"ג: רבי יצחק ב"ר יעקב קאנפנטון זצ"ל, גאון קסטיליה, בעל דרכי התלמוד.  
תקפ"ג: רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן הלוי אפשטיין זצ"ל, בעל מאור ושמשי.  
תרמ"ט: רבי חיים אלעזר ב"ר אברהם יהודה וואקס זצ"ל, אב"ד קאליש ועוד, בעל נפש חיה.  
תרנ"א: רבי יצחק זעקל ב"ר אברהם הלוי פולק זצ"ל, מבוניהאד, תלמיד החת"ס, בעל ברכת יצחק.  
תרס"ה: רבי שלמה ב"ר מאיר נתן הלברשטאם זצ"ל, האדמו"ר מבאבוב.



יארצייט הרה"ק רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן הלוי עפשטיין בעל ה"מאור ושמש"  
להיות לבד לבד...

כתב ה"מאור ושמש": בעת התפילה צריך האדם להיות בדבקות גדולה עד שידמה בדעתו שאין כאן שום בריה, רק הבורא ברוך הוא.

(מאור ושמש - קדושים ד"ה עוד)

נשתדל בעת התפילה להתנתק מענייני העולם הזה ומהסובבים אותנו ולהרגיש שרק השי"ת נמצא מולנו.

\* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

\* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

\* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

\* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

\* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' 4992\* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il